

Załącznik nr 2 do formularza nominacyjnego „TRB Roztocze”

Program współpracy Rzeczypospolitej Polskiej i Ukrainy na lata 2013 – 2015

PROGRAM
WSPÓLPRACY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ I UKRAINY
W LATACH 2013-2015

Prezydenci Rzeczypospolitej Polskiej i Ukrainy w rezultacie spotkania w dniu 7 października 2013 roku w Krakowie, określili następujące priorytety polsko-ukraińskiego partnerstwa strategicznego na lata 2013-2015:

I. Wzmocnienie dialogu dwustronnego

- Rozpatrzenie możliwości przeprowadzenia dwustronnych konsultacji na szczeblu rządowym na temat obecnego stanu i perspektyw rozwoju stosunków dwustronnych;
- Kontynuacja współpracy w ramach istniejących polsko-ukraińskich mechanizmów współpracy i konsultacji dwustronnych;
- Rozwijanie aktywnego dialogu w ramach organizacji międzynarodowych (ONZ, OBWE, Rada Europy, WTO) w kwestiach będących przedmiotem zainteresowania obu stron.

II. Współpraca w zakresie integracji europejskiej Ukrainy

- Współpraca na rzecz szybkiego podpisania i wejścia w życie Umowy Stowarzyszeniowej między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi a Ukrainą;
- Uwzględnienie we współpracy działań wskazanych w dokumentach wyznaczających dalsze kierunki współpracy w dziedzinie sprawiedliwości i spraw wewnętrznych w ramach Partnerstwa Wschodniego przyjętych podczas polskiej Prezydencji w Radzie UE;
- Kontynuacja wspierania implementacji Planu Działań na rzecz liberalizacji wizowej UE-Ukraina, a po jego wdrożeniu – wsparcie wprowadzania ruchu bezwizowego m.in. poprzez:
 - aktywne włączenie się Ukrainy w realizację projektów w ramach Procesu Praskiego (*realizacja Globalnego Podejścia do Migracji*);
 - kontynuację działań na rzecz wsparcia instytucjonalnego budowy bezpiecznego środowiska dla migracji w oparciu o wzorce europejskie, w tym w zakresie współpracy policyjnej oraz wzmocnienia zdolności organów przestrzegania prawa do efektywnej współpracy z partnerami z UE;

- kontynuację wykorzystania środków finansowych w ramach polskiej pomocy rozwojowej oraz innych dostępnych środków w celu zaangażowania w projekty i programy, które obejmują wykorzystanie doświadczeń polskich z budowy systemów zarządzania oraz tworzenia efektywnych rozwiązań systemowych w zakresie walki z przestępczością, ochrony granic, polityki migracyjnej;

– Współpraca w celu realizacji zapisów Mapy Drogowej Partnerstwa Wschodniego zatwierdzonej na spotkaniu ministrów spraw zagranicznych UE i PW w lipcu 2012 r., w tym szczególnie dotyczących Ukrainy:

W sferze dwustronnej:

- wsparcie Ukrainy w zakresie realizacji Kompleksowego Programu Rozwoju Instytucjonalnego (CIB) w ramach Partnerstwa Wschodniego;
- wsparcie realizacji współpracy w obszarze rolnictwa w ramach programów tematycznych Partnerstwa Wschodniego, w tym realizacji programu ENPARD (*European Neighbourhood Programme for Agriculture & Rural Development*) po jej rejestracji na Ukrainie;
- współpraca w przygotowaniu i wdrażaniu na Ukrainie programów rozwoju regionalnego w ramach Partnerstwa Wschodniego.

W sferze wielostronnej:

- wspieranie udziału Ukrainy we flagowych inicjatywach i innych projektach Partnerstwa Wschodniego, w tym w szczególności:
 - ✓ współpraca w ramach platform tematycznych oraz paneli eksperckich, w tym kontynuacja dialogu w obszarze bezpieczeństwa energetycznego w ramach Platformy 3 PW i realizacja uzgodnionych projektów;
 - ✓ współpraca w implementacji projektów strukturalnych i szkoleniowych w ramach programu Zintegrowanego Zarządzania Granicami (IBM) – inicjatywy flagowej Partnerstwa Wschodniego;
 - ✓ działanie na rzecz efektywnego wdrażania programu szkoleniowego „EuroEast Police” w ramach Partnerstwa Wschodniego dla organów ochrony porządku publicznego;
 - ✓ aktywny udział w realizacji zatwierdzonej w maju 2012 r. „Ramowej strategii współpracy celnej UE – Ukraina”;
 - ✓ współpraca na rzecz rozwoju małego i średniego biznesu ukraińskiego za pomocą instrumentów oferowanych w programie SME Facility w ramach Partnerstwa Wschodniego;
 - ✓ wspieranie wdrażania na Ukrainie programu ESP (*Eastern Europe Energy Efficiency & Environment Partnership*) realizowanego w ramach Partnerstwa Wschodniego;
 - ✓ współpraca we wdrażaniu Programu ds. Kultury Partnerstwa Wschodniego;

- ✓ poparcie działań na rzecz umożliwienia udziału Ukrainy i innych krajów PW w programach wspólnotowych w obszarze edukacji i młodzieży (m.in. „e-Twinning”, „Młodzież w działaniu”), a także kultury i społeczeństwa obywatelskiego (m.in. „Kultura”, „Europa dla Obywateli”);
- ✓ wspieranie otwierania nowej generacji programów wspólnotowych („Erasmus dla Wszystkich”, „Kreatywna Europa”) na udział Ukrainy w latach 2014-20;
- ✓ wsparcie implementacji programu *EaP Youth* na rzecz reformy polityk ws. młodzieży w państwach PW;
- ✓ wsparcie dla działań i projektów podejmowanych przez Forum Społeczeństwa Obywatelskiego PW;
- ✓ zachęcanie przedsiębiorców z obu krajów do udziału w kolejnym Forum Biznesu Partnerstwa Wschodniego, które odbędzie się w czasie litewskiej Prezydencji w Radzie UE;
- ✓ wspieranie rozwoju współpracy regionów w ramach Konferencji Władz Regionalnych i Lokalnych PW (CORLEAP);
- ✓ współdziałanie na rzecz przygotowania ambitnych decyzji III Szczytu Partnerstwa Wschodniego w II połowie 2013 r. i współpraca na rzecz ich wdrożenia;
- ✓ regularne konsultacje ws. kreowania polityki UE wobec państw PW, m.in. w kontekście dorocznych spotkań ministrów spraw zagranicznych państw UE i PW;
- wspieranie trwałego i efektywnego rozwoju współpracy i integracji państw PW z Unią Europejską:
 - ✓ uzgodnienie priorytetowych połączeń transportowych (drogowy i kolejowy transport) oraz punktów połączenia transportowego w ramach pan-europejskiej sieci transportowej TEN-T;
 - ✓ współdziałanie w celu efektywnego wykorzystania instrumentów i programów wspomagających realizację PW, a utworzonych przez EBI i EBOiR, w tym zwłaszcza wspieranie wykorzystania przez przedsiębiorców polskich i ukraińskich programów rozwoju inwestycji w Europie Wschodniej m.in. w oparciu o program *Eastern Partners Facility* (EPF) oraz współpraca na rzecz zwiększenia zdolności absorpcji inwestycyjnej Ukrainy poprzez wykorzystanie funduszy *Eastern Partnership Technical Assistance Trust Fund* (EPTATF);
 - ✓ wsparcie dla wprowadzenia elementów Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony do współpracy w ramach Partnerstwa Wschodniego;
 - ✓ wspieranie rozwoju współpracy Grupa Wyszehradzka-Ukraina, w tym na szczeblu ministrów spraw zagranicznych w formacie V4 + PW oraz

poprzez działania programu Visegrad 4 Eastern Partnership (V4EaP), w szczególności w ramach polskiej prezydencji w V4 (2012-2013 r.);

- ✓ działanie na rzecz podnoszenia kompetencji zawodowych przedstawicieli administracji ukraińskiej poprzez udział w programach szkoleniowych organizowanych w ramach Akademii Administracji Publicznej Partnerstwa Wschodniego w Warszawie.

III. Współpraca w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony

– Kontynuacja dialogu między Biurem Bezpieczeństwa Narodowego RP a Aparatem Rady Bezpieczeństwa Narodowego i Obrony Ukrainy;

– Wymiana doświadczeń dotyczących współpracy z Sojuszem Północnoatlantyckim, w tym współpraca dwustronna w opracowywaniu Rocznych Programów Narodowych (ANP) oraz wzajemne wsparcie w ramach operacji stabilizacyjnych NATO;

– Kontynuacja prac nad stworzeniem wspólnej polsko-litewsko-ukraińskiej brygady POLUKRLITBRIG;

– Wsparcie Ukrainy we współpracy w sferze realizacji zadań Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony UE, w tym współpraca i wymiana doświadczeń dotyczących udziału w Grupach Bojowych UE;

– Rozwój współpracy przemysłów obronnych oraz podpisanie Protokołu o wniesieniu zmian do Porozumienia między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Ukrainy o wzajemnych dostawach uzbrojenia, sprzętu wojskowego i świadczenia usług o charakterze wojskowo-technicznym z dnia 10 października 1996 r.

IV. Współpraca gospodarcza

– Organizowanie Szczytów Gospodarczych pod patronatem Prezydentów Polski i Ukrainy naprzemiennie w obu krajach;

– Realizacja zaleceń kolejnych posiedzeń Polsko-Ukraińskiej Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy Gospodarczej oraz kontynuacja dialogu w ramach Komisji i jej grup roboczych;

– Przeprowadzenie polsko-ukraińskich konsultacji na szczeblu wiceministrów odpowiednich ministerstw nt. współpracy w następujących sektorach: węglowodory, energia elektryczna, energia atomowa, eksploatacja złóż niekonwencjonalnych i transport nośników energii;

– Kontynuacja procesu wspierania Ukrainy w zakresie wdrażania *Small Business Act* oraz dostosowania ukraińskiego ustawodawstwa dotyczącego MŚP do standardów prawnych Unii Europejskiej;

– Rozpoczęcie prac nad unifikacją dokumentów przewozowych dotyczących przekraczania polsko-ukraińskiej granicy państwowej, będącej jednocześnie zewnętrzną granicą UE, przez środki transportu oraz przewożone towary z uwzględnieniem norm Unii Europejskiej;

– Wspieranie Ukrainy poprzez implementację doświadczeń Polski w obszarze bezpośrednich inwestycji zagranicznych w wybranych obszarach w celu poprawy klimatu inwestycyjnego na Ukrainie;

– Współpraca instytucji finansowych z regulatorami rynku i władzami Ukrainy w zakresie inspirowania działań zwiększających odpowiedzialność dłużników za ich zobowiązania i wprowadzenie rozwiązań eliminujących świadome unikanie spłaty kredytów;

– Wspieranie Ukrainy w ujednoczeniu ukraińskiego ustawodawstwa z zakresu działalności bankowej ze standardami z obszaru UE;

– Kontynuowanie działań w zakresie rozwiązywania problemów inwestorów polskich na Ukrainie i ukraińskich w Polsce;

– Wspieranie rozwoju infrastruktury transportowej na terytorium Ukrainy, która jest istotna z punktu widzenia interesów obu stron, w szczególności drogi samochodowej o parametrach autostrady do połączenia z polską autostradą A4 w przejściu granicznym Korczowa-Krakowiec;

– Wdrażanie stanowiących przedmiot wzajemnego zainteresowania nowych rozwiązań technicznych i technologicznych w dziedzinie transportu kolejowego;

– Dążenie do maksymalnego wykorzystania III Paneuropejskiego Kolejowego Korytarza Transportowego (Berlin-Drezno-Görlitz-Zgorzelec-Wrocław-Opole-Gliwice-Katowice-Kraków-Rzeszów-Przemyśl-Lwów-Kijów) w realizacji kolejowych przewozów towarów w komunikacji Wschód-Zachód-Wschód;

– Zawarcie Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o transporcie morskim;

– Rozpoczęcie negocjacji oraz przygotowanie do podpisania nowego Porozumienia między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o komunikacji kolejowej przez granicę państwową;

– Dokonanie przez strony analizy możliwości całkowitej liberalizacji przewozów ładunków środkami transportu drogowego, uwzględniając konieczność wprowadzenia zmian do Umowy międzyrządowej o międzynarodowych przewozach drogowych z dnia 18 maja 1992 r.;

– Opracowanie propozycji założeń dwustronnego Porozumienia między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o współpracy rozwojowej i finansowej.

V. Współpraca w dziedzinie rolnictwa

– Kontynuacja pomocy eksperckiej ze strony Rzeczypospolitej Polskiej oraz wymiany specjalistów od gospodarki rolnej obu krajów dla podwyższenia instytucjonalnej zdolności sektora rolno-spożywczego, pod warunkiem uzyskania środków z dostępnych programów unijnych lub krajowych;

- Kontynuacja współpracy w zakresie budowy i funkcjonowania systemu doradztwa rolniczego na Ukrainie poprzez udzielanie wsparcia technicznego, a także organizację konferencji i szkoleń na Ukrainie i w Polsce, pod warunkiem uzyskania środków z dostępnych programów unijnych lub krajowych;

- Wymiana informacji na temat rozprzestrzeniania się organizmów szkodliwych dla roślin i produktów roślinnych oraz stosowanych metod zwalczania;

- Kontynuacja wymiany informacji między resortami rolnictwa o organizowanych w obu krajach targach, wystawach i konferencjach dotyczących sektora rolno-gospodarczego, jak również ofertach handlowych;

- Kontynuacja współpracy instytutów badawczych w zakresie tematów, uzgodnionych przez zainteresowane jednostki;

- Kontynuacja współpracy rynków hurtowych w zakresie wymiany handlowej towarami rolno-spożywczymi.

VI. Współpraca w zakresie bezpieczeństwa energetycznego

- Kontynuacja współpracy operatorów przesyłowych w celu zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego w zakresie dostaw gazu ziemnego;

- Zacieśnienie współpracy mającej na celu zapewnienie stabilności tranzytu gazu ziemnego;

- Wsparcie zaangażowania polskich inwestorów w modernizację ukraińskiego systemu transportowania gazu ziemnego zgodnie z ustawodawstwem Ukrainy w dziedzinie zamówień;

- Współpraca w drodze wymiany doświadczeń, w tym w celu promocji projektów, w sferze odnawialnych źródeł energii (biopaliwo, biomasa, wykorzystanie energii wiatrowej, słonecznej itp.) oraz w zakresie efektywności energetycznej m.in. w oparciu o programy Partnerstwa Wschodniego;

- Wymiana doświadczeń dotyczących polityk energetycznych rządów Rzeczypospolitej Polskiej i Ukrainy w zakresie poszukiwania i wydobywania węglowodorów niekonwencjonalnych (w szczególności gazu z łupków), obejmująca administrację państwową, ośrodki naukowo-badawcze i biznes oraz organizacja wizyty studyjnej ekspertów ukraińskich w Polsce;

- Współpraca naukowo-techniczna w zakresie nowych technologii związanych z ochroną środowiska i podnoszeniem efektywności, dotyczących w szczególności alternatywnych sposobów wykorzystania węgla oraz zagospodarowania CO₂;

- Współpraca naukowo-techniczna w zakresie podwyższenia kwalifikacji kadr sektora energii ze szczególnym uwzględnieniem sektora węglowodorów;

- Zacieśnienie współpracy na szczeblu administracji rządowej oraz operatorów systemów przesyłowych na rzecz rozwoju połączeń systemów elektroenergetycznych obu państw w tym uruchomienia linii przesyłowej Chmielnickij-Rzeszów w optymalnym wariantie technicznym;

- Opracowanie mechanizmów obopólnie korzystnej współpracy w sferze energetyki jądrowej;
- Wymiana doświadczeń w zakresie restrukturyzacji i modernizacji górnictwa oraz rozwiązywania problemów obszarów, które pojawiają się po likwidacji przedsiębiorstw przemysłowych;
- Kontynuacja współpracy na szczeblach dwustronnym i wielostronnym w celu nadania projektowi budowy rurociągu Brody-Adamowo, będącemu częścią składową projektu Euroazjatyckiego Korytarza Transportu Ropy Naftowej (EAKTRN), w przyszłości statusu projektu o znaczeniu ogólnoeuropejskim;
- Wsparcie prawne przy wdrażaniu przez Ukrainę prawodawstwa Unii Europejskiej w ramach jej członkostwa we Wspólnocie Energetycznej.

VII. Współpraca przygraniczna i międzyregionalna

- Kontynuacja współpracy transgranicznej między regionami Polski, Ukrainy i Białorusi w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2007-2013 oraz Programu w ramach nowej perspektywy finansowej Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa na lata 2014-2020;
- Wsparcie oraz wymiana doświadczeń w dziedzinie planowania i realizacji polityki regionalnej w Rzeczypospolitej Polskiej i na Ukrainie, oraz sprzyjanie w przygotowaniu i realizacji projektów i programów w ramach polityki Partnerstwa Wschodniego, w tym Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa na lata 2014-2020;
- Kontynuacja współpracy przy przygotowywaniu opracowania wspólnego polsko-ukraińskiego dokumentu planistycznego pt: „*Koncepcja rozwoju przestrzennego obszarów wzdłuż granicy Polski i Ukrainy*”;
- Współdziałanie na rzecz nowelizacji Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o małym ruchu granicznym z dnia 28 marca 2008 r. w kierunku ułatwienia procedury pozyskiwania zezwoleń;
- Wprowadzenie w nowych przejściach granicznych odpraw w jednym miejscu przez służby celne i graniczne Polski i Ukrainy;
- Rozdzielenie ruchu osobowego od towarowego w drogowym przejściu granicznym Korczowa-Krakowiec;
- Otwarcie dla ruchu samochodowego przez granicę dwóch nowych przejść granicznych: Dolhobyczów-Uhrynów i Budomierz-Hruszew;
- Kontynuacja działań zmierzających do wybudowania i otwarcia przejścia granicznego Malhowice-Niżankowice;
- Zapewnienie stałych środków łączności pomiędzy służbami celnymi w celu wymiany informacji o zdarzeniach, które mogą mieć wpływ na ograniczenie przemytu lub zwiększenie przepustowości przejść granicznych;

– Zawarcie nowej Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o utrzymaniu drogowych granicznych obiektów mostowych na polsko-ukraińskiej granicy państwowej;

– Podjęcie koniecznych działań mających na celu zaprzestanie postoju samochodów oczekujących na odprawę na drogowych granicznych obiektach mostowych;

– Utworzenie polsko-ukraińskiego Transgranicznego Rezerwatu Biosfery w regionie Roztocza;

– Zapewnienie funkcjonowania polsko-ukraińsko-białoruskiego Transgranicznego Rezerwatu Biosfery "Polesie Zachodnie", m.in. opracowanie planu wspólnego zarządzania obszarami Rezerwatu oraz wyznaczenie transgranicznych ścieżek i szlaków ekologicznych;

– Zawarcie Umowy międzyrządowej o realizacji Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym (Konwencji z Espoo).

VIII. Współpraca w dziedzinie kultury, edukacji i kontaktów międzyludzkich

– Zawarcie Porozumienia o współpracy między Ministerstwem Edukacji Narodowej Rzeczypospolitej Polskiej a Ministerstwem Nauki i Oświaty Ukrainy;

– Zawarcie Porozumienia o współpracy między Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego Rzeczypospolitej Polskiej a Ministerstwem Nauki i Oświaty Ukrainy w dziedzinie szkolnictwa wyższego;

– Wspieranie przez stronę polską projektów polsko-ukraińskiej wymiany młodzieżowej w ramach realizacji zadania publicznego Ministerstwa Edukacji Narodowej Rzeczypospolitej Polskiej „Międzynarodowa Wymiana Młodzieży”, a także ułatwienie pobytu polskich wolontariuszy na Ukrainie w ramach realizacji projektów Wolontariatu Europejskiego (program Młodzież w Działaniu) poprzez wydawanie im długoterminowych wielokrotnych wiz na podstawie zaproszeń wystawianych przez ukraińskie organizacje;

– Wspieranie przez władze obu państw realizacji potrzeb oświatowych mniejszości polskiej i ukraińskiej, w tym:

- realizacja strategii rozwoju mniejszości ukraińskiej w Polsce oraz wypracowanie strategii rozwoju oświaty mniejszości polskiej na Ukrainie;
- wspieranie wymiany i współpracy nauczycieli delegowanych przez Ministerstwo Oświaty i Nauki Ukrainy do pracy w RP oraz przez Ministerstwo Edukacji Narodowej RP do pracy w szkołach publicznych i stowarzyszeniach społecznych na Ukrainie, wraz z wypracowaniem jasnej i sprawnej procedury legalizacji ich pobytu i pracy zgodnie z obowiązującym prawem wewnętrznym krajów;

- zapewnienie przez stronę ukraińską wsparcia dla Metodycznego Centrum Nauczania Języka i Kultury Polskiej Filii Instytutu Innowacyjnych Technologii i Treści Oświaty w Drohobyczu;
 - Zapewnienie wsparcia ze strony władz polskich dla działalności organizacji mniejszości ukraińskiej oraz przez władze ukraińskie wsparcia dla organizacji mniejszości polskiej;
 - Zapewnienie poparcia przez stronę polską dla wdrożenia nauczania języka ukraińskiego jako obcego w systemie polskiej edukacji z późniejszą możliwością składania egzaminów końcowych z tego przedmiotu w placówkach edukacyjnych w RP oraz przez stronę ukraińską – wdrożenie języka polskiego jako obcego w szkołach ukraińskiego systemu oświaty z późniejszą możliwością składania egzaminów końcowych z tego przedmiotu w placówkach edukacyjnych Ukrainy;
 - Realizacja projektów edukacyjnych, skierowanych do środowiska oświatowego na Ukrainie w ramach programów polskiej i europejskiej współpracy rozwojowej;
 - Promowanie kontaktów w obszarze oświaty i młodzieży między instytucjami edukacyjnymi, organizacjami pozarządowymi i samorządami terytorialnymi obu krajów;
 - Dalsze wspieranie projektu Polsko-Ukraińskiego Centrum Spotkań Młodzieży Akademickiej poprzez określenie źródeł finansowania oraz ustalenie harmonogramu etapów budowy Centrum w Karpatach i rewitalizacji historycznego astronomicznego i meteorologicznego obserwatorium na górze Pop Iwan;
 - Kontynuacja współpracy w zakresie ochrony, konserwacji, restauracji i dokumentowania dóbr wspólnego dziedzictwa kulturowego Polski i Ukrainy, w szczególności, w zakresie umożliwienia eksponowania obrazów batalistycznych M. Altomonte w kolegiacie p.w. św. Wawrzyńca w Żółkwi (Ukraina), jako długoterminowego depozytu Lwowskiej Narodowej Galerii Sztuki;
 - Sfinalizowanie przez władze ukraińskie działań na rzecz przekazania mniejszości polskiej nieruchomości na Dom Polski we Lwowie;
 - Kontynuacja współpracy Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa oraz Państwowej Międzyresortowej Komisji ds. Upamiętnienia Ofiar Wojny i Represji Politycznych w zakresie ukraińskich upamiętnień w Polsce i polskich upamiętnień na Ukrainie, m.in. w Sahryniu (Rzeczpospolita Polska) i w Ostrówkach (Ukraina);
 - Wsparcie przedsięwzięć mających na celu upamiętnienie w 2014 roku księcia Daniela Halickiego z okazji 750. rocznicy śmierci, m.in. poprzez podjęcie działań zmierzających do ustalenia przypuszczalnego miejsca pochówku tego władcy na Górze Katedralnej w Chełmie (Rzeczpospolita Polska);

- Wspieranie polskich i ukraińskich inicjatyw naukowych;
- Współpraca instytucji i organizacji obu państw w zakresie informowania obywateli o zasadach i praktyce ułatwionej procedury wydawania wiz oraz przeciwdziałanie zjawiskom nielegalnego pośrednictwa wizowego.
- Kontynuacja dialogu w dziedzinie migracji zarobkowej w celu określenia optymalnych form współpracy w tej dziedzinie.

IX. Inne

- Podjęcie konsultacji w zakresie uregulowania sprawy korzystania z działek ziemi, na których są zlokalizowane placówki dyplomatyczne Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i Rzeczypospolitej Polskiej na terytorium Ukrainy.

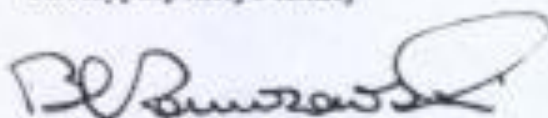
X. Postanowienia końcowe

Realizacja tego Programu będzie koordynowana: z polskiej strony – przez Prezydenta RP we współpracy z Rządem RP, a w szczególności Ministrem Spraw Zagranicznych RP, z ukraińskiej strony – przez Prezydenta Ukrainy i Ministra Spraw Zagranicznych Ukrainy.

Stan realizacji zapisów Programu zostanie włączony do porządku dziennego sesji Konsultacyjnego Komitetu Prezydentów Polski i Ukrainy, a także do politycznych konsultacji na poziomie zastępców Ministrów Spraw Zagranicznych Polski i Ukrainy.

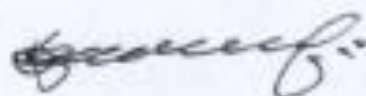
Podpisano w języku polskim i ukraińskim w Krakowie dnia 7 października 2013 r.

**Prezydent
Rzeczypospolitej Polskiej**

Bronisław Komorowski

Prezydent Ukrainy

Wiktor Janukowycz